

Aizraujošā Latvija

Spēles autori

Lelde Kursīte, Rolands Pitāns, Elza Alise Zariņa, Elīna Žurakovska, Madara Zēmele, Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātvidusskola – attīstības centrs

Konsultanti

Baiba Sedlova, Sofija Grīnvalde

Spēlētāju skaits

2 – 4 dalībnieki un spēles vadītājs

Spēlētāju vecums

Nav noteikts

Nepieciešamais laiks

40 min

Nepieciešamie materiāli

Spēles laukums

19 jautājumu kartiņas, 19 attēlu kartiņas I spēles kārtai

24 jautājumu kartiņas II spēles kārtai

Oranži žetoni un medaļas

Zili žetoni un zilas medaļas

Spēlētāju kārtas numuru žetoni

Spēles norise

1. Izdrukā, izgriez un, ja nepieciešams salīmē, visus vajadzīgos materiālus – jautājumu kartiņas (1. att.), medaļas un žetonus (2. att.), spēlētāju kārtas numuru žetonus (3. att.) un spēles laukumu (4. att.), kā arī atbilžu lapas.

2. Spēle notiek divās kārtās.

3. Dalībnieki izlozē savu secību spēlei, izmantojot spēlētāju kārtas numuru žetonus.

I kārtā „Zini vai mini”

4. Spēles vadītājs uz galda izklāj 19 kartiņas ar jautājumiem.

5. Dalībnieks ar 1. kārtas numuru izvēlas jautājumu un atbild. Pēc atbildes spēles vadītājs parāda attēlu, kas ilustrē šo jautājumu. Ja jautājums netiek atbildēts

pareizi, tad to uzdod nākamajam dalībniekam, bet, ja neviens nevar atbildēt uz jautājumu, tad spēles vadītājs pasaka atbildi. Par pareizu atbildi spēlētājs saņem 1 oranžu žetonu, bet, ja atbildes nav vai tā ir nepareiza, tad spēlētājs saņem 1 zilu žetonu.

6. Kad dalībnieks ir savācis 5 vienas krāsas žetonus, tie tiek apmainīti pret attiecīgas krāsas medaļu.

II kārtā „Ceļo un uzzini”

7. Spēles vadītājs uz galda izklāj 24 kartītes ar jautājumiem.

8. Dalībnieks ar 1. kārtas numuru izvēlas jautājumu un atbild, pēc tam spēles laukumā novieto savu spēlētāja žetonu uz burta, kas kartē norāda dabas objekta atrašanās vietu.

9. Par pareizu atbildi spēlētājs saņem 2 oranžos žetonus, par nepareizu atbildi vai neatbildēšanu – 2 zilos žetonus.

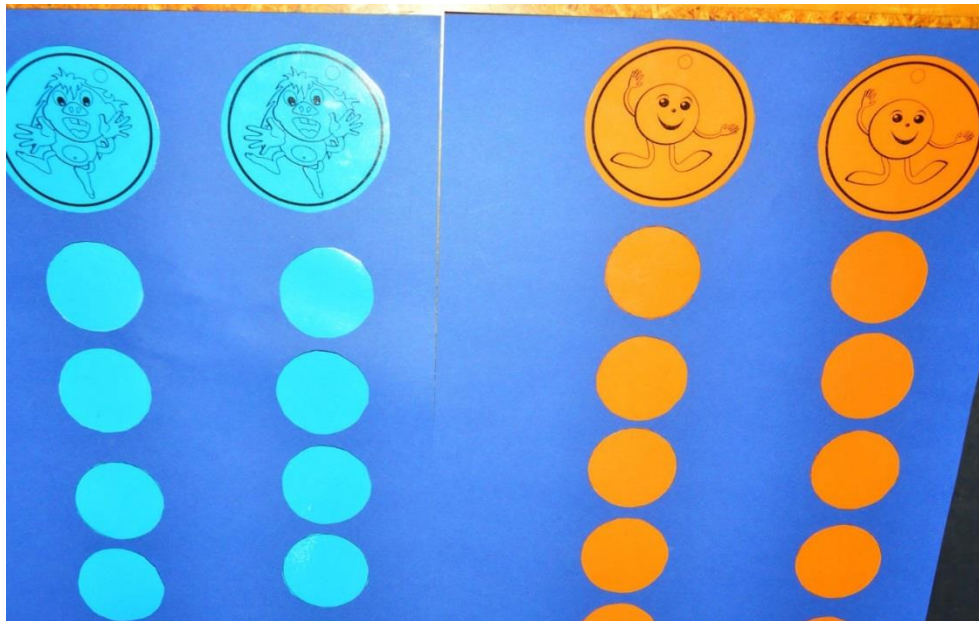
10. Pareizi neatbildēts jautājums tiek uzdots nākamajam dalībniekam, bet, ja jautājumu nevar atbildēt neviens dalībnieks, spēles vadītājs pasaka pareizo atbildi.

11. Par spēles uzvarētāju kļūst dalībnieks ar lielāko oranžo medaļu skaitu. Skaitot medaļas, jāņem vērā, ka katra zilā medaļa „apēd” 1 oranžo medaļu.

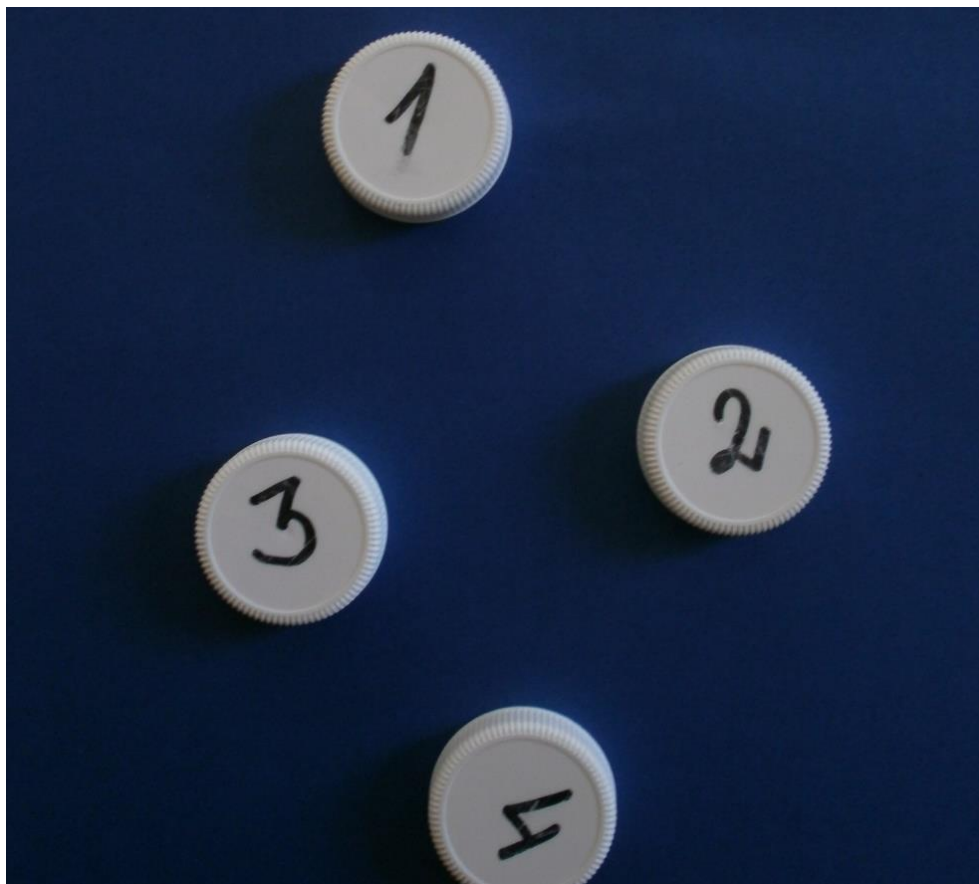
Attēli

1. attēls. Jautājumu kartiņas II kārtai (Izgriezt un līdzīgi šīm sagatavot jautājumu kartītes spēles II kārtai)

2. attēls. Medaļas un žetoni

3. attēls. Spēlētāju žetoni ar kārtas numuriem

4. attēls. Spēles laukums

Spēles kartiņas

Jautājumu kartiņas I spēles kārtai

Nr.	Jautājums
1.	Platākais ūdenskritums Eiropā
2.	Augstākais kalns Latvijā
3.	Nacionālais augs
4.	Nacionālais koks
5.	Nacionālais putns
6.	Nacionālais kukainis
7.	Lielākais dzīvnieks
8.	Lielākā ala
9.	Lielākais laukakmens
10.	Dziļākais ezers
11.	Garākā upe (visā garumā Latvijas teritorijā)
12.	Krāšņākais smilšakmens iežu veidojums
13.	Lielākais rāpulis
14.	Lielākais ūdensputns
15.	Mazākais putns
16.	Lielākais plēsējs
17.	Mazākais zīdītājs
18.	Krāšņs putns
19.	Tiek dēvēta par Latvijas likteņupi

Atbilžu lapa ar attēliem I spēles kārtai

Jautājums un atbilde	Attēls
<p>Platākais ūdenskritums Eiropā Ventas rumba (platums 249 m)</p>	
<p>Augstākais kalns Latvijā Gaiziņš (augstums 311 m v.j.l.)</p>	
<p>Nacionālais augs Pīpene</p>	
<p>Nacionālais koks Ozols, liepa</p>	

	
Nacionālais putns Baltā cielava	
Nacionālais kukainis Divpunktu mārīte	
Lielākais dzīvnieks Alnis (svars 600 kg, garums 2,7 m, augstums 1,8 m)	

<p>Lielākā ala Gūtmaņa ala (tūpums 500 m³)</p>	
<p>Lielākais laukakmens Nīcgales lielais akmens (tūpums 170 m³)</p>	
<p>Dziļākais ezers Drīdzis (max dziļums 65 m)</p>	
<p>Garākā upe (visā garumā Latvijas teritorijā) Gauja (452 km)</p>	

<p>Krāšņākais smilšakmens iežu veidojums Zvārtes iezis (44 m augsts)</p>	
<p>Lielākais rāpulis Zalktis (max garums 1,5 m)</p>	
<p>Lielākais ūdensputns Paugurknābja gulbis (max svars 25 kg)</p>	
<p>Mazākais putns Zeltgalvītis (svars 5 – 7 g, garums 9 cm)</p>	

<p>Lielākais plēsējs Brūnais lācis (svars 100 – 200 kg)</p>	
<p>Mazākais zīdītājs Cirslis (svars 5 g, garums 5 cm)</p>	
<p>Krāšņs putns Pupuķis</p>	
<p>Tiek dēvēta par Latvijas likteņupi Daugava (kopējais garums 1020 km, Latvijā 357 km)</p>	

Jautājumu kartiņas II spēles kārtai

Jaut. Nr.	Jautājums
1.	Dabīgs alu labirints smilšakmens klintīs, kuru cilvēki izmantoja kā savus pagrabus.
2.	Vienīgā čiekurkalte Baltijā un Eiropā, kurā var vērot čiekuru kaltēšanas procesu.
3.	Rezervāts, kurā aug Grīņu sārtene. Tas ir relikts augs. Iekļauts Latvijas Sarkanajā grāmatā.
4.	Vieta Latvijā, kur ir unikāls nēģu zvejas veids - nēģu tači. Nēģu murdu tacis - sens zvejas paņēmiens. Ierīko visas upes platumā. Darināts no egļu kokmateriāliem bez skrūvēm un naglām.
5.	Pļavas jūras piekrastē, kas periodiski applūst ar jūras ūdeni, kur aug sāļu augsni mīloši augi, piemēram, jūrmalas āžloks, kā arī jumstiņu gladiola.
6.	Lielākais purvs Latvijā. Ir starptautiski nozīmīga migrējošo un ligzdojošo putnu (zosu, dzērviņu, piekūnu) uzturēšanās vieta.
7.	Augstākais stāvkrasts pie jūras (apmēram 20 m), kurā atsedzas kvartāra ieži.
8.	Atkritumu savākšanas un noglabāšanas organizācija Vidzemē.
9.	Nacionālais parks, kurā ir lielākās minerālūdeņu un ārstniecisko dūņu veidošanās vietas.
10.	Vienīgā „ raudošā klints „, Latvijā. Saldūdens kaļķiežu (šūnakmens) atsegums . Tas ir 3,5m garš, 17m plats. Atsegumam pāri tecēja avots. Hidroelektrostacijas izbūves dēļ 1965. gadā tika appludināts.
11.	Baltijā pirmais arheoloģiskais brīvdabas muzejs uz ezera. Tā bija 9.-10.gs. apdzīvota, nocietināta latgaļu apmetne uz ezera salas. Pirmais šīs kategorijas pieminēklis visā ziemeļaustrumu Eiropā.
12.	Vistālāk uz ziemeļiem esošais vīna kalns, kurā vīnogas aug brīvā dabā. Iekļauts Ginesa rekordu grāmatā.

13.	Meža masīvs- sena svētvieta ar īpašām enerģijām, kurā novērojamas mīklainas akmeņu upes, krāvumi un savrupakmeņi. Īpatnējas koku formas.
14.	Dabas takas, kas atrodas Latvijas vecākajā nacionālajā parkā.
15.	Resnākā liepa Latvijā un Baltijā. Atrodas pie Sasmakas ezera. Liepas vecums 350-400 gadi. Apkārtmērs 8 m, augstums 22 m
16.	Resnākais ozols Latvijā. Unikāls pasaules nozīmes objekts. Vecums 800- 1000 gadi. Apkārtmērs 10,2 m, augstums 18m.
17.	Lielākais jūrakmens. Atrodas 100 m no krasta jūrā. Augstums 3,5m (virs grunts), ūdenī 1,5 m. Apkārtmērs 15m.
18.	Eiropā vistālāk uz ziemeļiem esošā un Latvijā lielākā balto stārķu kolonija. (apm.30 ligzdas). Izvietojusies lapegļu alejā šosejas malā.
19.	Latvijā vienīgais skābaržu mežs. Koku vecums apmēram 250 gadi. Aug 4 ha platībā, sasniedz 25m augstumu. Dabas liegums.
20.	Jaunākais nacionālais parks, kura teritorijā ietilpst pēc tilpuma lielākais ezers Latvijā. Dibināts 2007.gadā, lai saglabātu gleznaino Latgales dabas ainavu.
21.	Latvijas likteņupes līkumotās daļas dabas parks. Gleznaina senleja 25 km garumā ar 8 lieliem upes lokiem. Iekļauta UNESCO pasaules mantojuma sarakstā.
22.	Palieņu pļavas Daugavas krastā- viena no lielākajām migrējošo putnu ligzdošanas vietām Latvijā. Aug aizsargājami augi - jumstiņu gladiola, Sibīrijas skalbe. Ligzdo griezes un ķikutī. Ievesti savvaļas zirgi un govīs. Atrodas dabas parkā.
23.	Nacionālais parks, kurā var izsekot visām Baltijas jūras attīstības stadijām- unikāls vēstures muzejs. Nacionālā parka bagātība ir arī senie lībiešu ciemi.
24.	Latvijas lielākais ezers, kura krastos atrodas periodiski applūstošas klānu pļavas. Pļavās ir neliels sugu skaits. Aug parastais miežubrālis un augstie grīšļi.

Atbilžu lapa II spēles kārtai

Jaut. Nr.	Atbilde	Burts kartē
1.	Līgatnes alas	J
2.	Vijciema čiekurkalte	I
3.	Grīņu rezervāts	H
4.	Salacgrīvas nēģu tači	G
5.	Randu pļavas no Ainažiem līdz Svētupei	F
6.	Teiču purvs	E
7.	Jūrkalnes stāvkrasts	D
8.	ZAAO Valmierā	C
9.	Ķemeru Nacionālais parks	B
10.	Raunas Staburags	A
11.	Āraišu ezerpils	K
12.	Sabiles Vīna kalns	L
13.	Pokaiņu mežs	M
14.	Līgatnes dabas takas	N
15.	Elku liepa Valdemārpilī	O
16.	Kaives (Senču) ozols Tukuma novadā.	P
17.	Lielākais jūrakmens pie Pāvilostas	R
18.	Valmieras- Mazsalacas šoseja Burtnieku novadā	S
19.	Luknas skābaržu audze	T
20.	Rāznas Nacionālais parks	U
21.	Dabas parks –Daugavas loki	V
22.	Dvietes palieņu pļavas	Z
23.	Slīteres Nacionālais parks	X
24.	Lubāna ezers.	W

Izmantotā literatūra

Šustere G. 2011. *Latvijas ģeogrāfija 9. klasei*. Rīga, Zvaigzne ABC.
www.vietas.lv/objekts/
www.daba.gov.lv

Izmantotie resursi

Attēli I kārtas atbilžu lapai

Pīpene

https://lv.wikipedia.org/wiki/Parast%C4%81_p%C4%ABpene#/media/File:Leucanthemum_vulgare_%27Filigran%27_Flower_2200px.jpg

Ventas rumba

https://lv.wikipedia.org/wiki/Ventas_rumba#/media/File:Kuldyga_ventos_krioklys_2006-09-22.jpg

Gaiziņš https://lv.wikipedia.org/wiki/Att%C4%93ls:Gaizinkala_virsotne.JPG

Liepa

https://lv.wikipedia.org/wiki/Parast%C4%81_liepa#/media/File:Lime_tree.jpg

Ozols https://lv.wikipedia.org/wiki/Att%C4%93ls:Quercus_robur.jpg

Baltā cielava

https://lv.wikipedia.org/wiki/Balt%C4%81_cielava#/media/File:White-Wagtail.jpg

Divpunktu mārīte

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dd/Coccinellidae_-_Adalia_bipunctata.JPG

Gūtmaņa ala

https://lv.wikipedia.org/wiki/G%C5%ABtma%C5%86a_ala#/media/File:Gutmana_ala3_8sep07.jpg

Drīdzis <https://lv.wikipedia.org/wiki/Dr%C4%ABdzis#/media/File:Dridzis.jpg>

Alnis https://lv.wikipedia.org/wiki/Att%C4%93ls:Moose_superior.jpg

Zalktis https://lv.wikipedia.org/wiki/Parastais_zalktis

Zvārtes iezis https://lv.wikipedia.org/wiki/Zv%C4%81rtes_iezis

Gauja <https://lv.wikipedia.org/wiki/Gauja>

Paugurknābja gulbis https://lv.wikipedia.org/wiki/Paugurkn%C4%81bja_gulbis

Zeltgalvītis <http://www.latvijasdaba.lv/putni/regulus-regulus-l/>

Brūnais lācis

https://lv.wikipedia.org/wiki/Br%C5%ABnais_l%C4%81cis#/media/File:Medved_mzoo.jpg

Nīcgales lielais akmens

https://lv.wikipedia.org/wiki/N%C4%ABcgales_Lielais_akmens#/media/File:N%C4%ABcgales_Lielais_akmens_2002-06-29.jpg

Cirslis

https://lv.wikipedia.org/wiki/Cir%C5%A1%C4%BCu_dzimta#/media/File:Sorex_araneus.jpg

Pupuķis <http://www.latvijasdaba.lv/putni/upupa-epops-l/>

Daugava https://lv.wikipedia.org/wiki/Daugava#/media/File:Daugavas_loki.jpg